

Quickscan Wet natuurbescherming

De Gasperilaan te Woerden

Rapportnummer: 20171178/rap02
Status rapport: Versie 1
Datum rapport: 5 oktober 2017

Auteur: Bastiaan van de Wetering
Projectleider: Pim Godschalk
Kwaliteitscontrole: Esther Schiedon

Opdrachtgever: Gemeente Woerden
T.a.v. de heer Pouw
Postbus 45
3440 AA WOERDEN

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Wet natuurbescherming	1
1.2.1 Soortenbescherming	1
1.2.2 Gebiedenbescherming	2
1.3 Doel	2
1.4 Kwaliteitsborging	2
1.5 Leeswijzer	3
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	4
2.1 Beschrijving huidige situatie	4
2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie	5
3 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN.....	6
3.1 Methode	6
3.2 Resultaten literatuuronderzoek	6
3.3 Resultaten veldbezoek.....	7
3.3.1 Inleiding	7
3.3.2 Waarnemingen	7
3.3.3 Geschiktheid.....	7
3.3.4 Ongeschiktheid.....	7
4 BEKNOPT EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN	9
4.1 Inleiding.....	9
4.2 Alle aanwezige fauna (beschermde en onbeschermde) binnen de plangebieden.....	9
4.3 Vleermuizen	9
4.3.1 Bevindingen literatuur- en veldonderzoek.....	9
4.3.2 Effecten	9
4.3.3 Maatregelen	9
5 GEBIEDENBESCHERMING.....	10
6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	11
6.1 Soortenbescherming.....	11
6.2 Gebiedenbescherming.....	11

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Gemeente Woerden heeft het voornemen om het bestemmingsplan van het plangebied De Gasperilaan te Woerden aan te passen. Aanleiding voor deze bestemmingsplanwijziging is de herontwikkeling van drie kavels naar twee kavels. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de vigerende natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

1.2 Wet natuurbescherming

1.2.1 Soortenbescherming

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wet natuurbescherming niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Utrecht

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Utrecht worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat. (bron: Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017, d.d. 30 december 2016). Deze soorten worden daarom in voorliggende rapportage buiten beschouwing gelaten.

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming is veelal te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (in deze de provincie Utrecht). De provincie toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Dient het planvoornemen in één van de in de wet genoemde belangen (bijv. in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats)?
- Is er een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

1.2.2 Gebiedenbescherming

Via de Wet natuurbescherming is tevens de bescherming van gebieden vastgelegd (voormalige Natuurbeschermingswet 1998). De gebiedenbescherming houdt samengevat in dat een ingreep in of nabij Natura 2000-gebieden geen dusdanig negatieve effecten op de kwalificerende habitats en/of soorten mag hebben, dat deze zich op de lange termijn niet kunnen handhaven. Voor projecten die een (significant) negatief effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen van het betreffende Natura 2000-gebied, is een vergunningaanvraag noodzakelijk.

Naast de bescherming van Natura 2000-gebieden via de Wet natuurbescherming kunnen gebieden via de ruimtelijke kaders beschermd worden middels het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS).

1.3 Doel

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wet natuurbescherming optreedt. Het doel van de quickscan is geformuleerd in enkele onderzoeksvragen:

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming:

- S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?
- S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?
- S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming:

- G1. Liggt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen het NNN?
- G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

In sommige gevallen kan de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van een quickscan niet worden uitgesloten. Dit aangezien sommige beschermde soorten met een eenmalig veldbezoek lastig zijn waar te nemen of enkel in een bepaalde periode van het jaar waarneembaar zijn. Als met de quickscan de aanwezigheid van deze soorten niet valt uit te sluiten, kan een aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

1.4 Kwaliteitsborging

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKb. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wet natuurbescherming. Daarnaast is ATKb aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

1.5 Leeswijzer

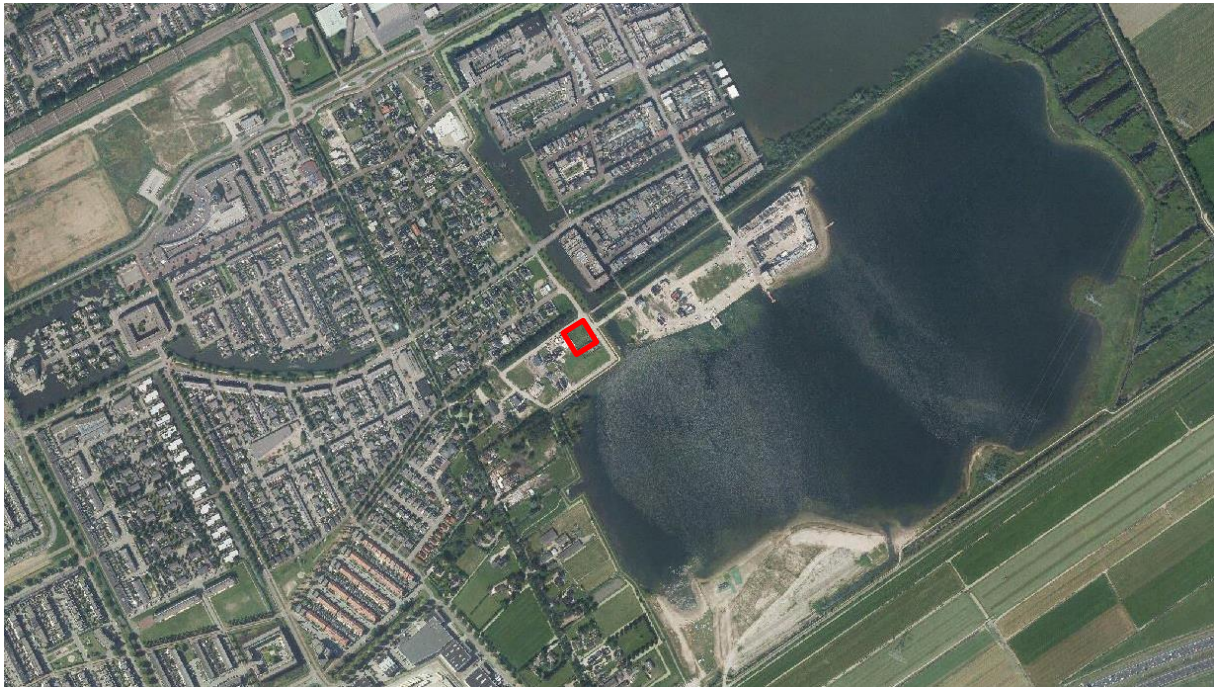
In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. Hoofdstuk 3 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. In hoofdstuk 4 worden globaal de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt kort beargumenteerd of een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk is.

In hoofdstuk 6 worden (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.3) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Beschrijving huidige situatie

Het plangebied is gelegen in een nieuwbouwwijk in het oosten van Woerden (zie figuur 2-1). De omgeving is (in tegenstelling tot het verouderde satellietbeeld in figuur 2-1) bebouwd. Ten zuidoosten van het plangebied bevindt zich een groot water.

Figuur 2-1. Globale ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Woerden. (bron: google.nl/maps)

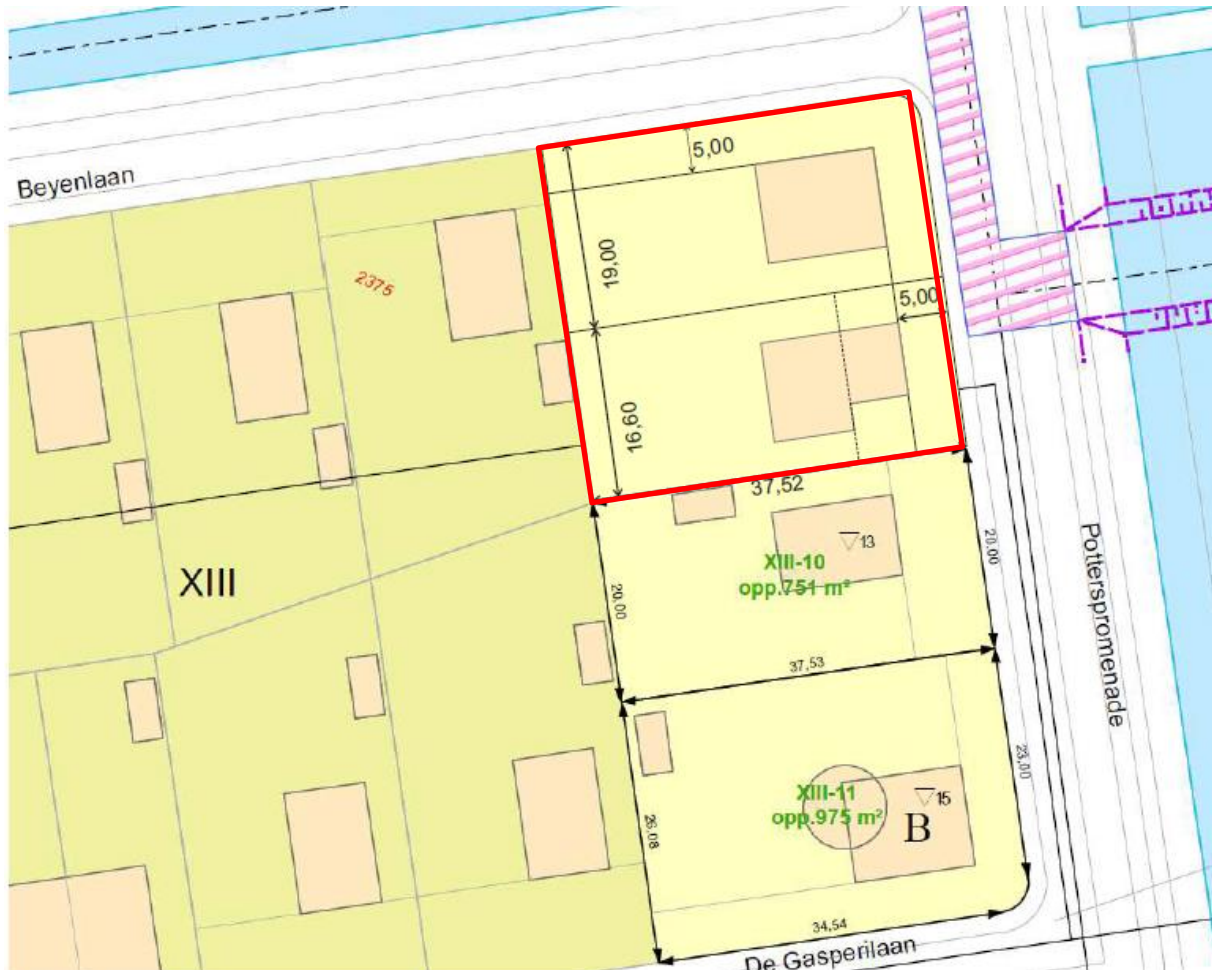
Het plangebied bestaat uit een grasland waarin enkele kruiden staan en aan de rand een elektriciteitskastje. Langs de Beyenlaan is een bomenrij aanwezig maar deze valt buiten het plangebied (figuur 2-2 rechts). Het plangebied wordt indirect verlicht door aanwezige straatverlichting langs de Beyenlaan. Binnen het plangebied zijn geen opgaande groene structuren, bebouwing en/of watergangen aanwezig.

Figuur 2-2. Huidige situatie plangebied.

2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie

Het plangebied had oorspronkelijk een bestemming voor drie kavels; dit is gereduceerd naar een aantal van twee kavels met elk één woning (zie figuur 2-3). De kavels worden bouwrijp gemaakt door het verwijderen van de aanwezige vegetatie en het aanbrengen van zand/gebroken puin, waarna de bouw van de woningen kan beginnen met alle daarbij behorende aspecten.

Figuur 2-3. Inrichtingsplan voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied (rood omlijnd); zichtbaar is de voorgenomen inrichting van twee kavels met woningen

3 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN

3.1 Methode

De quickscan is uitgevoerd door middel van een literatuur- en veldonderzoek. Het literatuuronderzoek heeft tot doel om een beeld te krijgen van aanwezige Wnb-beschermde soorten in de omgeving van het plangebied, zodat de kans op voorkomen in het plangebied (op basis van de terreinsituatie tijdens het veldbezoek) kan worden geschat.

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. De NDFF is geraadpleegd op 25 september 2017; hierbij is een straal van ca. 1.500 meter rondom het plangebied als zoekgebied gebruikt en zijn waarnemingen van de afgelopen 5 jaar ingezien. Na raadpleging van de NDFF is op basis van expert judgement bepaald of reeds een compleet beeld van de te verwachten soorten is verkregen of dat mogelijk nog aanvullende bronnen geraadpleegd diende te worden; dit bleek niet het geval.

Op 25 september 2017 is het veldbezoek uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken en aanwezige (oude) nesten).

3.2 Resultaten literatuuronderzoek

De resultaten van het literatuuronderzoek zijn vermeld in tabel 3-1. Uit tabel 3-1 blijkt dat de volgende soort(groep)en in de omgeving van het plangebied aanwezig zijn: broedvogels jaarrond beschermd (cat.1-4)², broedvogels niet jaarrond inventarisatie gewenst beschermd (cat. 5)³, algemene broedvogels⁴, vleermuizen, amfibieën en libellen.

Tabel 3-1. Resultaten literatuuronderzoek.

Soortgroep	Mogelijk aanwezige soorten	Bron
Flora	Geen	NDFF
Broedvogels jaarrond beschermd (cat. 1 t/m 4)	Buizerd, gierzwaluw, ransuil, roek en sperwer	NDFF
Broedvogels niet jaarrond inventarisatie gewenst beschermd (cat. 5)	Boerenzwaluw, boomklever, boomkruiper, bosuil, ekster, groene specht, grote bonte specht, koolmees, oeverzwaluw, spreeuw, torenvalk en zwarte kraai	NDFF
Algemene broedvogels	Diverse, onder andere: heggenmus, houtduif, putter, roodborst	NDFF
Vleermuizen	Gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis	NDFF
Grondgebonden zoogdieren	Geen	NDFF
Amfibieën	Heikikker en rugstreeppad	NDFF
Reptielen	Geen	
Vissen	Geen	NDFF
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Groene glazenmaker	NDFF

De aanwezigheid van beschermde flora, grondgebonden zoogdieren, reptielen, vissen, vlinders en overige ongewervelden in het plangebied kan worden uitgesloten door het verspreidingsgebied van de

² De nesten van vogelsoorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied);

³ Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) betreffen broedvogels die in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt en waarvan de soorten jaarrond beschermd zijn als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen;

⁴ Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd.

betreffende soort(groep)en in combinatie met de ligging in stedelijk gebied. Deze soortgroepen worden in het vervolg van de rapportage derhalve niet meer besproken.

3.3 Resultaten veldbezoek

3.3.1 Inleiding

De huidige situatie van het plangebied (zoals aangetroffen tijdens het veldbezoek) is omschreven in paragraaf 2.1.

De resultaten van het veldbezoek zijn gesplitst in soortwaarnemingen en de beoordeling van de geschiktheid van het plangebied als groeiplaats (flora) en/of leefomgeving (fauna) voor in de omgeving voorkomende beschermde soorten.

3.3.2 Waarnemingen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde soorten aangetroffen.

3.3.3 Geschiktheid

Het terrein is in de huidige situatie enkel geschikt als onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen⁵.

3.3.4 Ongeschiktheid

Het plangebied is in zijn geheel ongeschikt als verblijfplaats voor beschermde soorten (zie figuur 3-1).

In onderstaande opsomming is per (in de omgeving voorkomende) soortgroep beschreven waarom het plangebied ongeschikt is:

- Broedvogels met jaarrond beschermde nesten: Het plangebied is niet in gebruik bij cat. 1 t/m 4 broedvogels; dit aangezien tijdens het veldbezoek geen nesten van cat. 1 t/m 4-broedvogels zijn waargenomen. In lijn hiermee is binnen het plangebied ook geen sprake van grote, oude bomen of bebouwing;
- Broedvogels niet jaarrond beschermd inventarisatie gewenst (cat. 5) en algemene broedvogels: Er zijn geen geschikte mogelijkheden voor categorie 5-broedvogels en algemene broedvogels door het ontbreken van bosschages en/of hoge vegetatie;
- Vleermuizen: Omdat er geen bebouwing en bomen binnen het plangebied aanwezig zijn kunnen verblijfplaatsen⁶ van vleermuizen uitgesloten worden. Verder is het plangebied door het ontbreken van lijnvormige elementen ongeschikt als vliegroute⁷; Langs het plangebied is mogelijk wel een vliegroute aanwezig
- Amfibieën: Door het ontbreken van goed vergraafbare grond en ondiep water (rugstreeppad) en het ontbreken van zwak zure watergangen en weideland met een hoge (grond)waterstand (heikikker) kan het voorkomen van deze beschermde soorten worden uitgesloten, ondanks het voorkomen in de omgeving van het plangebied.

⁵ Vleermuizen maken gebruik van kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven en wisselen regelmatig van verblijfplaats. Afhankelijk van de soort en de tijd van het jaar verblijven ze in bomen, gebouwen, bruggen, bunkers etc. Tevens maken vleermuizen gebruik van lijnvormige elementen (zoals aaneengesloten bomenrijen en watergangen) als vlieg- en/of foerageerroute.

⁶ Vleermuizen maken gebruik van kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven en wisselen regelmatig van verblijfplaats. Afhankelijk van de soort en de tijd van het jaar verblijven ze in bomen, gebouwen, bruggen, bunkers etc.

⁷ Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen (zoals aaneengesloten bomenrijen en watergangen) als vlieg- en/of foerageerroute;

Figuur 3-1. Het plangebied is ongeschikt als verblijfplaats voor beschermde fauna. Door de aanwezige gesloten vegetatiemat is er geen graafbare grond aanwezig waarin rugstreeppadden zich kunnen ingraven.

4 BEKNOPTE EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN

4.1 Inleiding

Uit paragraaf 3.3.3 blijkt dat het plangebied enkel in gebruik is bij vleermuizen (als niet-essentieel foerageergebied).

In paragraaf 4.2 worden allereerst de maatregelen ten aanzien van de zorgplicht beschreven. In paragraaf 4.3 worden vervolgens mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden op vleermuizen en benodigde maatregelen besproken.

4.2 Alle aanwezige fauna (beschermd en onbeschermd) binnen de plangebieden

Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten (zorgplicht) te garanderen, zijn de volgende maatregelen geformuleerd:

- Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten;
- Werkzaamheden in de periode 1 april t/m 1 november dient men bij daglicht uit te voeren, dan wel de verlichting niet op hoog opgaande groenstructuren te richten. Dit aangezien vleermuizen in deze periode in de schemering en/of het donker actief zijn.

4.3 Vleermuizen

4.3.1 Bevindingen literatuur- en veldonderzoek

Uit de literatuur blijkt dat soorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomen. Deze soorten kunnen het plangebied gebruiken als onderdeel van hun niet-essentieel foerageergebied.

4.3.2 Effecten

Middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming worden essentiële foerageergebieden van alle van nature in Nederland voorkomende vleermuizen beschermd.

Niet-essentieel foerageergebied wordt middels de Wet natuurbescherming niet specifiek beschermd. Zonder voldoende voorzorg kunnen foeragerende vleermuizen echter wel worden verstoord. Dit kan leiden tot een overtreding van de zorgplicht.

4.3.3 Maatregelen

Middels de tweede voorzorgsmaatregel in paragraaf 4.2 (in de periode 1 april t/m 1 november enkel bij daglicht werken) kan overtreding van de Wet natuurbescherming worden voorkomen en kunnen de werkzaamheden doorgang vinden. Er hoeft dan geen ontheffing aangevraagd te worden.

5 GEBIEDENBESCHERMING

Het plangebied ligt niet in/nabij een Natura 2000-gebied (bron: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>) of binnen het NNN (zie figuur 5-1). Aangezien de voorgenomen ontwikkelingen daarnaast kleinschalig zijn en geen negatieve effecten als gevolg van externe werking te verwachten zijn, is toetsing aan de regelgeving omtrent deze beschermde gebieden niet van toepassing. Het voornemen hoeft alleen aan de soortenbescherming te worden getoetst.

Figuur 5-1. Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van onderdelen van het NNN (groen gearceerd) (Bron: <https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl/>).

6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Soortenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
Vleermuizen (niet-essentieel foerageergebied).

S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
Foeragerende vleermuizen kunnen bij uitvoering van de werkzaamheden verstoord worden.

S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?
Er is geen aanvullend onderzoek noodzakelijk.

S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?

- Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten;
- Werkzaamheden in de periode 1 april t/m 1 november dient men bij daglicht uit te voeren, dan wel de verlichting niet op hoog opgaande groenstructuren te richten. Dit aangezien vleermuizen in deze periode in de schemering en/of het donker actief zijn.

S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen?

Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

6.2 Gebiedenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming worden beantwoord:

G1. Lig het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied of binnen het NNN?
Nee.

G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
Ja, doordat de werkzaamheden zeer kleinschalig zijn er geen negatieve effecten als gevolg van externe werking te verwachten zijn.

G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?
Nee.

ATKB kan u tevens van dienst zijn met:

BODEM

- Verkennend en nader (asbest) bodemonderzoek
- Partijkeuringen grond, bagger en niet vormgegeven bouwstof
- Opstellen saneringsplannen, bestekken conventionele en in-situ landbodemsaneringen
- Begeleiding, evaluatie van conventionele en in-situ landbodemsanering
- Non destructief bodemonderzoek (grondradar)
- Second opinions
- Monitorings- en nazorgplannen
- Juridisch advies bodemzaken
- Beleidsondersteuning
- Civieltechnisch onderzoek naar asfalt, zand en klei
- Coördinatie archeologisch onderzoek
- Coördinatie asbestonderzoek gebouwen

ECOLOGIE

- Soortgericht onderzoek (o.a. vleermuizen, amfibieën, vogels)
- Toetsingen aan natuurwetgeving
- Ecologisch werkprotocol en begeleiding
- Vegetatiekarteringen
- Hydrobiologisch onderzoek
- Waterplantenonderzoek en ecoscans
- Visstandbemonstering
- Vismigratieonderzoek (vistelemetrie, pit-tag)
- Actief Biologisch Beheer
- Visserijmanagement
- Visbeheerplannen
- Beleidsstudies, beheerplannen en adviezen
- BREEAM-NL (gecertificeerd duurzaam bouwen)
- BREEAM-NL PLUS (duurzaamheid en milieuvergunning)

WATER&RUIMTE

- Kwalitatief en kwantitatief waterbodemonderzoek
- Baggerplan en werkplan baggerwerk
- Directievoering, toezicht en begeleiding baggerwerken
- Inrichting en beheer grondwatermeetnetten
- Grondwatermonitoring (grondwaterstand en -kwaliteit)
- Onderzoek en monitoring oppervlaktewaterkwaliteit
- Watervraagstukken
- Coördinatie/opstellen bemalingsplannen
- Watertoetsen en waterparagrafen
- Meldingen en vergunningen
- Coördinatie/opstellen ruimtelijke onderbouwing
- Saneringsplan en bestek waterbodemsanering
- Begeleiding en evaluatie van waterbodemsanering
- BREEAM-NL (gecertificeerd duurzaam bouwen en gebiedsontwikkeling)
- BREEAM-NL PLUS (duurzaamheid en milieuvergunning)